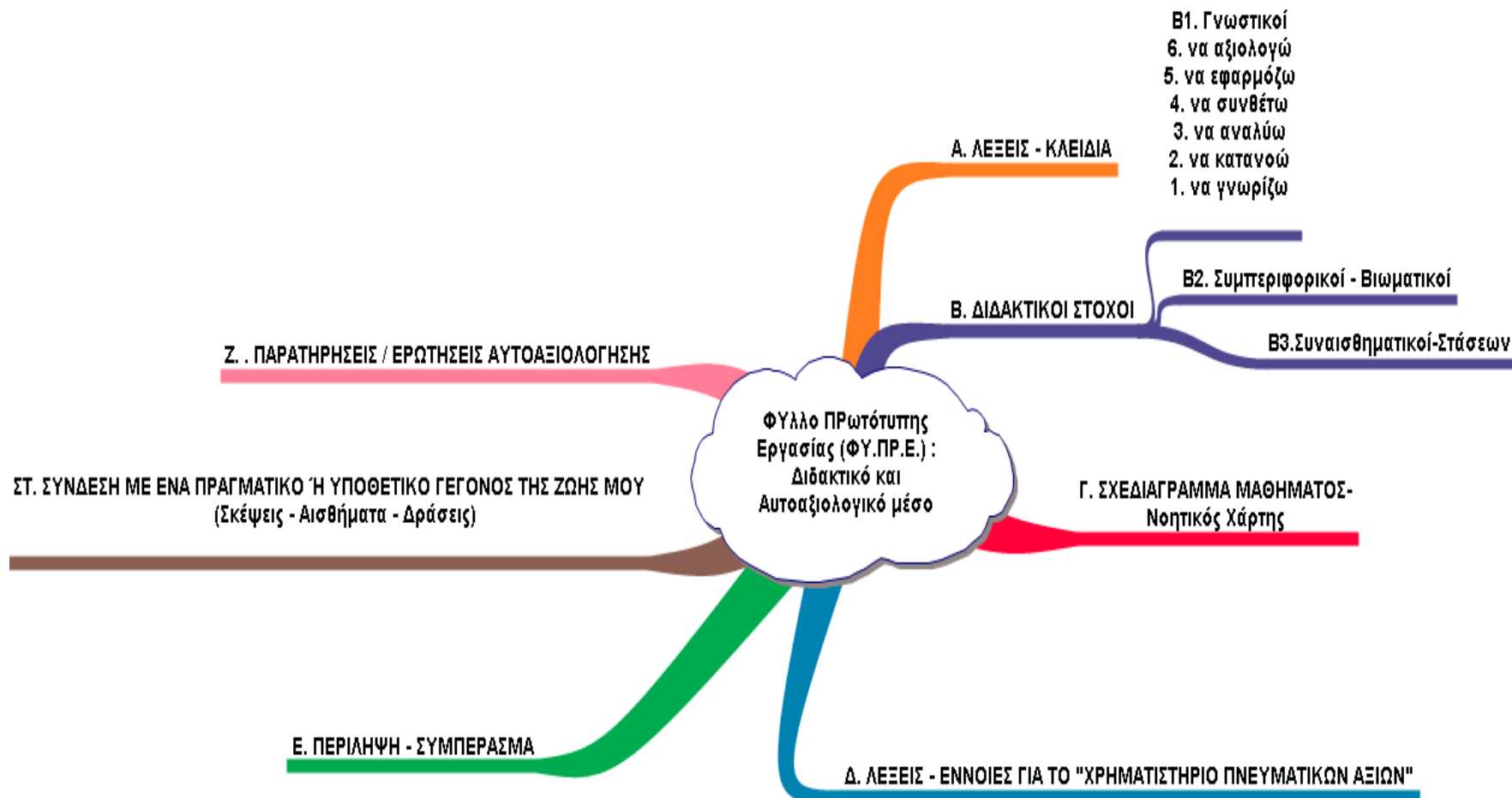

Μάθημα 2ο

Φύλλα Πρωτότυπων Εργασιών ΦΥ.ΠΡ.Ε.

Νοητικός Χάρτης 1 (inpiration) : ΦΥ.ΠΡ.Ε.

Νοητικός χάρτης 2 : ΦΥ.ΠΡ.Ε.

Φύλλα Πρωτότυπων Εργασιών ΦΥ.ΠΡ.Ε.

(Πηγή: Τσίρος Χ., 2009, σελ. 122-125,
έχει αναρτηθεί και στο open e class, στα έγγραφα)

Ένα Διδακτικό και συγχρόνως Αυτοαξιολογικό εργαλείο,
το οποίο καλλιεργεί τη Μεταγνωστική δεξιότητα
μέσα από την μεθοδολογία της
Κατευθυνόμενης Καταγραφής Σημειώσεων.

A. ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ

- Στόχος μας είναι να καλλιεργήσουμε στο φοιτητή την **κριτική, αναλυτική ικανότητα**. Να μάθει πως να επιλέγει το σημαντικό από το πληροφοριακό.
- Ζητάμε από το φοιτητή να κυκλώσει μέσα στο κείμενο του διδακτικού εγχειριδίου τις λέξεις που κατά την εκτίμησή του εκφράζουν το σημαντικότερο νόημα κάθε (νοηματικής) ενότητας, και να τις μεταφέρει εδώ.

B. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Στόχος να εντοπιστεί, επιλεγεί ανάλογα με τον εμπλεκόμενο ο **ειδικός**, διδακτικός ή μαθησιακός στόχος.
- Ζητάμε από το φοιτητή να αντιστοιχήσει σε κάθε λέξη – κλειδί, που ήδη έχει προεπιλέξει, έναν τουλάχιστον γνωστικό στόχο. Η ανάγκη για σύνδεση της ύλης και με τους εκφραστικούς – βιωματικούς στόχους έχει ιδιαίτερη βαρύτητα για τα "θεωρητικά" μαθήματα.

Πίνακας 1: Ρήματα διατύπωσης γνωστικών στόχων
(Mager R., 1985, *Διδακτικοί στόχοι και διδασκαλία*, σελ. 20)

Λέξεις που επιτρέπουν πολλές ερμηνείας (μη αισθητηριοβασισμένες)	Λέξεις που επιτρέπουν λίγες ερμηνείας (αισθητηριοβασισμένες)
Να γνωρίζει, να καταλαβαίνει, να καταλαβαίνει πραγματικά, να γνωρίζει να εκτιμάει, να γνωρίζει να εκτιμάει ολοκληρωτικά, να καταλαβαίνει τη σημασία ενός πράγματος, να βρίσκει ευχαρίστηση, να πιστεύει, να δείχνει εμπιστοσύνη, να εσωτερικεύει.	Να γράφει, να λέει απέξω, να κατονομάζει, να διακρίνει, να λύνει, να κατασκευάζει, να φτιάχνει, να συγκρίνει, να αντιπαραθέτει, να χαμογελά, να αντιστοιχίζει, κ.λ.π.

Πίνακας 2 : Επίπεδα Δυσκολίας των Αντικειμενικών Στόχων

B1. Γνωστικοί	B2. Συναισθηματικοί	Γ3.
(Mager)	(Krathwell)	Ψυχοκινητικοί
6. Αξιολόγηση (κρίση με βάση αντικειμενικά και έγκριτα κριτήρια, Αιτιολόγηση)	5. Χαρακτηρισμός με μία Αξία η σύστημα αξιών (καθοδηγεί τη συμπεριφορά σταθερά και τυπικά)	(Δράση, Συμπεριφορά, Δεξιότητες)
5. Σύνθεση (σύνθεση γνώσεων σε νέο όλο)	4. Οργάνωση (ιδεών και αξιών σε σταθερό σύστημα, στάση Ζωής)	Αξιολογούνται με
4. Ανάλυση (αποσύνθεση όλου στα συστατικά)	3. Αξιολόγηση (απλή αποδοχή μίας αξίας μέχρι δέσμευση)	ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς.
3. Εφαρμογή (αξιοποίηση γνώσης σε νέες καταστάσεις)	2. Αντίδραση (ενεργός συμμετοχή, ικανοποίηση, εθελοντική συμμετοχή)	
2. Κατανόηση (σύλληψη του περιεχομένου)	1. Πρόσληψη (προθυμία, προσοχή)	
1. Γνώση (ανάκληση, απομνημόνευση)	Χαράλαμπος Τσίρος	

Πίνακας 3: Ερωτήσεις Αντικειμενικού Τύπου («Κλειστές» ερωτήσεις)

1. Πολλαπλή επιλογή Π.Ε.
2. Σωστό ή Λάθος Σ-Λ
3. Αντιστοίχιση ΑΝ
4. Τακτοποίηση ή εύρεση σειράς ΤΑΚ
5. Συμπλήρωση μέσω επιλογής ΣΥΜ
6. Σύντομη απάντηση ΣΥΝ. ΑΠΑ.

Πίνακας 4: Ενεργητικές Εκπαιδευτικές Τεχνικές

Εισήγηση Εμπλουτισμένη με :

1. Ερωτήσεις,
2. Σωκρατικοί διάλογοι,
3. Μεταφορές και Αναλογίες,
4. Εργασία σε Ομάδες,
5. Παιχνίδι ρόλων,
6. Χάρτης εννοιών,
7. Επίλυση προβλήματος,

Κριτήριο Α: Λέξεις, έννοιες -κλειδιά.

Επιλογή στόχου και διατύπωση σχετικής αντικειμενικής ερώτησης.

Ας υποθέσουμε ότι επιλέγουμε ως μαθησιακό στόχο σε επίπεδο γνώσεων το πρώτο επίπεδο δυσκολίας:

1.Γνώση (ανάκληση, απομνημόνευση).

Ας δούμε ένα καλά διατυπωμένο στόχο σύμφωνα με τον Mager, (1975). (βλέπετε το συνημμένο 3.7_ Διατύπωση Μαθησιακών στόχων).

Θα πρέπει να περιγράψουμε με ακρίβεια, (αισθητηριοβασισμένα), πληρότητα και συνοπτικά:

α) την Δραστηριότητα (τι πρέπει να κάνει ο αξιολογούμενος),

β) τις Συνθήκες (κάτω από τις οποίες θέλω να μπορεί να το κάνει), καθώς και

γ) το Κριτήριο (πόσο καλά προσδοκώ να το κάνει για να αριστεύσει).

Προχωρήστε στην ανάγνωση του κειμένου που ακολουθεί.

Επιλογή στόχου

Ο μανθάνων, μετά από την μελέτη της Μαθησιακής Γραμμής 3 (η οποία, σημειωτέον, αξιολογείται ηλεκτρονικά μέσα από τα στατιστικά που παρέχει στον διδάσκοντα η ίδια η πλατφόρμα eclass), να είναι σε θέση,

εργαζόμενος στο σπίτι του (Συνθήκες)

να κατονομάσει- προφορικώς ή γραπτώς (Δραστηριότητα) ,

όλες τις διαφαινόμενες από εμένα λέξεις- έννοιες- κλειδιά.

(στην περίπτωση που καταγράψει και άλλες πλέον όσων έχω επιλέξει εγώ, αφού τεκμηριώσει την επιλογή του, αξιολογούνται και αυτές θετικά ισοσταθμίζοντας τυχόν ελλείψεις από εκείνες που επέλεξα εγώ ως διδασκων).

Γ. ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Στόχος μας είναι η δημιουργία **εποπτείας** με την οπτικοποίηση μέσω ενός σχεδιαγράμματος – ζωγραφιάς το οποίο θα συνδέει, με τον τρόπο που ο ίδιος ο εμπλεκόμενος θα επιλέξει, ανάλογα με τον κυρίαρχο αισθητηριακό τύπο του και την αντίστοιχη προσωπική στρατηγική μάθησης, το **ΤΙ** (δηλαδή λέξεις κλειδιά) με το **ΓΙΑΤΙ** (δηλαδή οι στόχοι) μέσω του **ΠΩΣ** (ανάλογα ρήματα) ώστε να κατασκευάσει την προσωπική του εσωτερική αναπαράσταση (conceptual map).

...ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ζητάμε από το φοιτητή να σχεδιάσει ένα Εννοιολογικό Χάρτη, δηλ. το πως φαντάζεται ότι συνδέονται εννοιολογικά, χρονολογικά ή σύμφωνα με όποιο άλλο τρόπο αυτός επιλέξει, τις λέξεις κλειδιά μεταξύ τους και με το κύριο θέμα του μαθήματος (θεμελιώδης έννοια).

Δ. ΛΕΞΕΙΣ – ΕΝΝΟΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ "ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ"

- Στόχος είναι η δημιουργία ενός **πνευματικού** θησαυροφυλακίου όπου με τη μορφή ενός ευρετηρίου αξιών θα αποθηκεύονται προς χρήση οι ηθικές, αισθητικές και άλλες πνευματικές αξίες.
- Ζητάμε από το φοιτητή να καταγράψει στο αλφαβητικό ευρετήριο (τετράδιο) τις έννοιες – αξίες και την ταυτότητά τους

Ε. ΠΕΡΙΛΗΨΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ...

- Στόχος είναι να ασκηθεί ο διδασκόμενος στη χρήση ενός πολύτιμου εφοδίου, δηλαδή της ικανότητας:
  - 1] να **ανασυνθέσει** τις λέξεις κλειδιά σε μια περίληψη της ενότητας,
  - 2] να εξαγάγει το κύριο συμπέρασμα (**αξιολόγηση**) και
  - 3] να μπορεί να **αναδιηγηθεί** το μάθημα με το δικό του έγκυρο και μοναδικό τρόπο,
  - 4] να αυξήσει το **Αυτοσυναίσθημά** του (υγιής Αυτοεκτίμηση).

...ΠΕΡΙΛΗΨΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

- Ζητάμε από το φοιτητή να γράψει μια περίληψη μεγέθους μιας παραγράφου, χρησιμοποιώντας τις λέξεις – κλειδιά.
- Με τη βοήθεια του σχετικού κειμένου ή όχι ο εμπλεκόμενος παρουσιάζει το θέμα ενώπιον της ομάδας του.

ΣΤ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ Ή ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ (Σκέψεις – Αισθήματα – Δράση)

- Στόχος να ασκηθεί ο διδασκόμενος στην **κατανόηση, αφομοίωση και διατήρηση** στη μνήμη του της παρεχόμενης γνώσης μέσω της σύνδεσής της με ένα υπαρκτό (τώρα ή στο παρελθόν) ή προτεινόμενο (για το μέλλον) **βιωματικό** γεγονός από την προσωπική ή κοινωνική του ζωή.

...ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ Ή ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ.

- Ζητάμε από το φοιτητή να ανακαλέσει ή να δημιουργήσει ένα γεγονός και να καταγράψει με τη σειρά τις σκέψεις, τα συν-αισθήματα και τη δράση που βίωσε ή προτείνει σύμφωνα με τη ακολουθία:
  - Όπως σκέπτομαι έτσι αισθάνομαι
  - Όπως αισθάνομαι έτσι δρω

Ζ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ / ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Στόχος είναι να εκφράσει ο ίδιος ο εμπλεκόμενος **ελεύθερα** τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις προτάσεις του για όλα τα προηγούμενα αλλά και να δημιουργήσει τις δικές του ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης.
- Με βάση αυτές τις ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης, οι οποίες θα συλλέγονται σε κάθε μάθημα θα καταρτισθεί ένα αρχείο ερωτήσεων, από όπου και θα πραγματοποιηθεί η τελική αξιολόγηση του μαθήματος.

Άσκηση 2: Εξάσκηση στο ΦΥ.ΠΡ.Ε. – Εργασία σε ομάδες

- Δίνεται ένα φύλο ΦΥ.ΠΡ.Ε.
- Δίνεται ένα κείμενο σε κάθε ομάδα ή εναλλακτικά εραζόμαστε πάνω στην μικροδιδασκαλία που ετοιμάζει για τις ΠΑΔ.
- Διαβάστε προσεκτικά το περιεχόμενο
- Σημειώστε τις λέξεις κλειδιά
- Επιλέξτε το επίπεδο δυσκολίας των γνωστικών στόχων που επιλέγετε αυτή τη στιγμή για εσάς
- Ζωγραφίστε ένα σχήμα, στο οποίο να φαίνονται οι λέξεις-κλειδιά, αναπαριστώντας τις μεταξύ τους σχέσεις ώστε να τις θυμάστε
- Επιλέξτε κάποια λέξη για το «θησαυροφυλάκιο πνευματικών αξιών
- Γράψτε μία μικρή περίληψη
- Συνδέστε την περίληψη με ένα πραγματικό ή φανταστικό περιστατικό στη ζωή σας
- Ανακοινώστε τα κύρια σημεία στην ομάδα
- Γράψτε 3-5 ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, τις οποίες θεωρείτε ότι συνδέονται με τους στόχους που θέσατε για τον εαυτό σας.
- Απολαύστε την όλη διαδικασία. Η μάθηση είναι χαρά!

Αυτοαξιολόγηση

- Επεξεργαστείτε με την ομάδα σας το ΦΥ.ΠΡ.Ε που σχεδιάσατε.
- Τι βελτιώσεις έχετε να κάνετε;